

گرو آورنده همدس مویری

مطالبی پراکنده از گذشته

اولین میسیون امریکائی برای اصلاح امور مالی کشور قریب چهل سال پیش بایران آمد این میسیون با کمک و همراهی مأمورین ایرانی در کار خود توفیق فراوان بدست آورد به تشکیلات درهم اداری و مالی وزارت مالیه سر و سامان داد مالیاتهای معوقه را تا حدودی وصول و بودجه متعادل تنظیم نموده و از مخارج زائد جلو گیری کرد در آن زمان تشکیلات وزارت مالیه سوای ادارات مرکزی مرکب از هشت پیشکاری و هفده امانت دارائی بود. تسهیلاتی که امروزه در امور حاصل است مانند سرعت در کارها و نظم و ترتیب آنها و قدرت و سلطه حکومت مرکزی و نظارت کامل بر ولایات و ایالات در آن موقع خیلی ضعیف بود و در قبال اصل کاغذیرانی و پرونده بازی نیز کمتر رواج داشت ماضن درج قسمتی از گزارش رئیس کل مالیه بوزیر وقت به نقل تشکیلات اسمی آن زمان جهت اطلاع خوانندگان عزیز مبادرت مینمائیم.

رؤسای ادارات و سرویس های مرکزی

- کلنل د. و. ماک کرماک رئیس اداره عایدات داخلی و سرویس ارزاق
- در مأموریت خارجه و آقای سلطان محمدخان
- عامری کفیل
- مستر چارلز. ی. مک کاسکی خزانه دار کل ، رئیس ضرابخانه ، رئیس اداره
- کل ملزومات
- مستر لامبرملیتور رئیس کل گمرکات

رئیس کل محاسبات و سرورس بودجه	مستر ه. ج. ربر
رئیس کل فلاح و اداره خالصجات دولتی	مستر ا. س. هاسک
رئیس استخدام کشوری	مستر توماس پیرسن
معاون مجری و رئیس سرورس تفتیش	مستر و. و. بنه وال
رئیس مراسلات و ضبط کل	آقای میرزا حسن خان ناصر

پیشکاران ایالت

پیشکار مالیه فارس	ماژر ملوین هال
پیشکار مالیه آذربایجان	ماژر هری دیویس
خراسان	مستر ن. لومیس
کرمان	مستر پ. ج. فیتس سیمونس
تهران	مستر جرج. ل. کلمان
کرمانشاه	مستر ج. ا. دانوی
خوزستان	مستر هارولد هومن
گیلان	مستر ح. س. اسپیکس

امناى مالیه

امین مالیه عراق	آقای میرزا محمدخان مفتاح
استرآباد	آقای میرزا ابراهیم خان فرزانه
یزد	آقای میرزا محمدعلی خان وارسته (ملعودالملک)
بروجرد	آقای امیرخان
دامغان	آقای میرزا غلامحسین خان مشاری
قم	آقای محمودخان آسا
کلپایگان	آقای میرزا بحیی خان صدیقی
اصفهان	آقای میرزا حبیبالله خان رباحی
کاشان	آقای کرانمایه

- آقای نجف‌قلی میرزا معزی
- آقای میرزا علی نقی خان بگلری
- آقای عیسی خان عمید
- آقای سید حسن خان و کیلی
- آقای محمد حسن میرزا رکنی
- آقای میرزا داودخان
- امین مالیه قزوین
- کردستان
- ملایر و نویسرکان
- مازندران
- نهاوند
- شاهرود

آقای میرزا حسن خان شیبانی (کفیل) مالیه زنجان

دولت در سال ۱۳۰۱ (۳۰ عقرب) ۶-۱۶-۱۸۹۹/۱۸۳۰/۱ لیره مقروض بود که این مبلغ در ۳۱ خرداد ۱۳۰۵ به ۱۱-۵-۸۵۷/۷۰۵/۱ لیره تبدیل گردید یعنی از محل درآمد مالیاتها و عواید دیگر مبلغی از آن پرداخت گردید. اکتوت برای اینکه خوانندگان محترم با انواع مالیاتهایی که در آن زمان معمول بوده است استحضار حاصل فرمایند اسامی آنها را ذیلا ذکر مینمائیم.

تا سال ۱۳۰۲ مالیاتهای نیم‌عشر اوقاف، خانواری ۱٪ از حقوق، باج راه نواقل سایر عوارض بر مال التجاره و وسایل نقلیه - تسعیر روده در داخله، کلیه مالیات مستقیم بر اراضی و میاه و حیوانات اهلی باستثنای آنچه در قانون تعیین شده بود مالیات سرانه حق مرتع از مراتع خصوصی، سوق الدواب، قیانداری، عوارض میدان، دلالی، حق مرتع از حیوانات و سایر وسایل نقلیه مسافرتی هوایی و غیره نیز اخذ میشود ولی در این سال منسوخ و غدغن گردید.

کلیل د. ری جلیلی کرمان
 رئیس اداره عایدات داخله بیجاورد
 در مانوشه
 عامری کفیل
 خزانهدار کفیل
 کل مالیه
 رئیس کل کمرکات

واينك قسمتی از گزارش رئیس کل مالیه - درسه ماهه اول سال ۱۳۰۵

« البته بهیچوجه مورد انکار نیست که عملیات ادارات مالیه ایران هنوز بقدر دلخواه قرین تکامل نگشته در مملکتی که اصلاح ترتیب مالیاتی هنوز در جریان است در سرزمینی که قانون کاملاً مستقر نگشته و بقدر لزوم محترم شمرده نمیشود و ظلم و تعدی در گذشته شیوع تام داشته ، در کشوری که اداره مالیه اکنون هم برای تصفیه امور معوقه مشکله که در بعضی از موارد از ۲۰ سال بارت برده شده تحت فشار است فی الواقع اسباب کمال تعجب میشود هر گاه بدون تولید شکایات مالیاتها جمع و مخارج تحت کنترل درمیاید در این جا میشود علاوه نمود که اغلب شکایات که ظاهراً معطوف بوزارت مالیه میباشد در باطن امر مستقیماً یا غیر مستقیم مربوط بماخوزات غیر قانونی که سایر وزارتخانه ها از اهالی (یعنی وزارتخانهائی که هیچ حق قانونی برای اخذ هیچگونه وجوه از اهالی ندارند) ایجاد شده است . البته حرکات غیر مطلوب از طرف مأمورین وزارت اتفاق میافتد ولی مستخدمین این وزارتخانه نیستند که دست تعدی نسبت با اهالی دراز میکنند مگر در صورتیکه برای اجرای قوانین مالیه نسبت به بعضی افراد در موارد مختصه مجبور بسخت گیری باشیم و آنهم از وظایف غیر قابل احترام است .

متأسفانه يك چنین عقیده ای در بعض مقامات شیوع دارد که شکایات اهالی را طرف توجه قرار نمیدهیم و هیچ وسیله ای نداریم که شکایات و عرایض از روی بیطرفی رسیدگی شود .

شکایات و عرایض اهالی اتصالاً در وزارت مالیه تحت تحقیق میباشد . همکاران امریکائی و خود این جانب همیشه مایل بوده ایم شکایات اهالی را شخصاً رسیدگی نمائیم و هر وقت ملاحظه شده که شکایات مورد دارد اسباب رضایت افراد شاکی بعمل آمده است . بعقیده این جانب مستخدمین وزارت مالیه از صدر تا ذیل عاقبت الامر بقسمی قرین ورزیدگی و اصلاح و دیسپلینی خواهند شد که شکایات چنان که در ۴ سال

(۱) نقل از گزارش رئیس کل مالیه (۱ . س . میلپو) بوزیر مالیه وقت در خردادماه ۱۳۰۵ .

گذشته کم شده رفته رفته تقلیل خواهد یافت. ایجاد یک کمیسیون با محکمه مستقلی برای رسیدگی بشکایات مولده از امور یومیه وزارتی بعقیده این جانب منتج به تاخیرات در قطع و فصل مسائل ولوٹ شدن مسئولیت خواهد شد و برای اهالی وسیله ای که بتوسط آن بتوانند تحصیل عدالت را زودتر بهتر و بیشتر از آنچه اکنون مینمایند نخواهد بود.

یک مطلب دیگر از حیث اصلاح مالی ایران خیلی جالب توجه میباشد و در اینجا از ذکر آن ناگزیر هستیم این است که توازن بودجه مملکتی تا یک درجه بواسطه تخفیف در مخارج عادی دولت صورت گرفته. تخفیف مزبور بانوسعه مهمی که در عملیات مفیده وزارتهای توأم بوده است. پولی که امروز خرج میشود در راهی بمصرف میرسد که از خرجهای سابق بحال مملکت مفیدتر میباشد.

باین مقصود نایل نشدیم مگر بواسطه اعمال من نسبت در تنظیم بودجه و در نظارت نسبت بمخارج. البته ائتلاف وجوه عمومی اکنون هم اتفاق میافتد ولی تاکنون خیلی کم شده و اتصالاً در منزل است.



مجله علمی و ادبی

شماره اول

سال چهارم

تیرماه ۱۳۰۴

چاپخانه ...

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰
۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۵۰۰	۱۶۰۰	۱۷۰۰	۱۸۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰
۲۱۰۰	۲۲۰۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۲۵۰۰	۲۶۰۰	۲۷۰۰	۲۸۰۰	۲۹۰۰	۳۰۰۰
۳۱۰۰	۳۲۰۰	۳۳۰۰	۳۴۰۰	۳۵۰۰	۳۶۰۰	۳۷۰۰	۳۸۰۰	۳۹۰۰	۴۰۰۰
۴۱۰۰	۴۲۰۰	۴۳۰۰	۴۴۰۰	۴۵۰۰	۴۶۰۰	۴۷۰۰	۴۸۰۰	۴۹۰۰	۵۰۰۰
۵۱۰۰	۵۲۰۰	۵۳۰۰	۵۴۰۰	۵۵۰۰	۵۶۰۰	۵۷۰۰	۵۸۰۰	۵۹۰۰	۶۰۰۰
۶۱۰۰	۶۲۰۰	۶۳۰۰	۶۴۰۰	۶۵۰۰	۶۶۰۰	۶۷۰۰	۶۸۰۰	۶۹۰۰	۷۰۰۰
۷۱۰۰	۷۲۰۰	۷۳۰۰	۷۴۰۰	۷۵۰۰	۷۶۰۰	۷۷۰۰	۷۸۰۰	۷۹۰۰	۸۰۰۰
۸۱۰۰	۸۲۰۰	۸۳۰۰	۸۴۰۰	۸۵۰۰	۸۶۰۰	۸۷۰۰	۸۸۰۰	۸۹۰۰	۹۰۰۰
۹۱۰۰	۹۲۰۰	۹۳۰۰	۹۴۰۰	۹۵۰۰	۹۶۰۰	۹۷۰۰	۹۸۰۰	۹۹۰۰	۱۰۰۰۰

جمع کل